

NASLOV PREJEMNIKA:

(poština plačana v gotovini)

Kršitelji samoupravnih sporazumov o razporejanju dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke

Odločni ukrepi

Na svoji decembrski seji je predsedstvo RS ZSS odločno prekinilo polemiko o ugibanjih, kaj se bo zgodilo s kršitelji samoupravnih sporazumov o razporejanju dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke. Njegovo stališče je bilo že takrat več kot jasno: dosledno je treba spoštovati sprejeta merila, potem takem vse sporazume, vse kršitelje pa takoj predati v nadaljnjo obravnavo sodiščem združenega dela. Torej, ne more biti več nobenega dvoma o tem, da se bo naposled mimo vsega drugega po končanem postopku pred sodišči združenega dela in po pravomočnosti odločb, zgodilo za nameček še to, da bodo vsi, ki so delili več, kot bi smeli, morali vrniti nezasluženo razdeljena sredstva za osebne dohodke.

Pred letom dni smo bili priča strašnemu razdejanju in kopanju na Rimski cesti. Delo je v najhladnejših dneh potekalo v nedogled. Končno je bil toplovod položen, danes, torej leto zatem, pa so asfaltno plast načeli znova. Sprašujemo se, zakaj je razkopavanje potrebno že po letu obratovanja in predvsem, zakaj poteka delo v najhladnejših dneh, v času, ko bi se morali občani najbolj greti.

Foto: ANDREJ SELAN

Aktiviranje vseh faktorjev za zagotavljanje stabilnejšega in dinamičnega gospodarskega razvoja

Na osnovah določil zakona o združenem delu

IS SO Ljubljana Center je obravnaval predlog smernic za uresničevanje srednjeročnega družbenega plana občine Ljubljana Center za obdobje 1976—1980 v letu 1977

Kot smo poročali v zadnji številki Dogovorov, so konec preteklega leta na vseh treh sejah skupščinskih zborov delegati obravnavali osnutek smernic za uresničevanje srednjeročnega družbenega plana občine za letošnje leto ter dali svoj pripombe. Na podlagi sprejetih pripomb je bil pripravljen predlog smernic, ki ga je ena eni svojih zadnjih sej obravnaval izvršni svet skupščine občine Center pred predložitvijo v sprejem delegatom občinski skupščine.

Za doseganje temeljnih nalog sprejetega družbenega dogovora o osnovah družbenega plana v naši občini za letošnje leto vsem nosilcem družbenega planiranja v občini so s smernicami začetne naslednje pomembnejše osnovne usmeritve:

— na osnovi določil zakona

o združenem delu se morajo še intenzivneje uveljavljati samoupravni socialistični odnosi na vseh področjih združenega dela, pri čemer je še posebnega pomena uveljavitev ustavno pravnega položaja delavca

— uveljavljanje vsebinskega uresničevanja ustavnega načela

Ne samo v tem času, že veliko prej, je bilo v sindikalnih okoljih, seveda pa tudi drugod, obilo razprav o tem, kako to storiti, kako priti do tega, da bi se izognili hudi nejevolji, pa tudi pretresom v kolektivih, ko bodo morali ljudje vračati del svojega zaslužka, če že ne kar celih plač. Kako se izogniti takim in podobnim pretresom, razburjanju, ki je jasna posledica reakcij v takih primerih, najbolj pa tedaj, ko »udarimo« nekoga po žepu. Saj smo navsezadnje vsi ljudje, kje pa smo med drugim najbolj občutljivi pa, roko na srce, sami dobro vemo.

Tako so celjski sindikati pred časom predlagali, da bi morali v temeljnih organizacijah združenega dela storiti predvsem dvoje. Prvič, zadržati izplačevanje osebnih dohodkov na sedanji ravni tako dolgo in v tolikšnem obsegu, da bo slednjič dosežena uskladitev z določili samoupravnih sporazumov o razporejanju dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke ter v skladu s sprejeto resolucijo o družbenoekonomskem razvoju republike. Drugič, pri kršiteljih sporazumov naj bi po celjskem predlogu spodbujali odgovornost za uresničevanje takih ukrepov, s katerimi bi spodbujali večjo storilnost, ustvarjali večji dohodek, šele tako pa bi lahko omogočili ustrezno rast osebnih dohodkov.

Nadaljevanje na 4.—5. strani

la združevanja dela in sredstev na temeljih dohodkovnih odnosov in izpopolnjevanje družbenoekonomskih osnov procesa svobodne menjave dela

— ukrepanje za učinkovito odpravljanje negativnih rezultatov poslovanja v OZD, ki poslujejo z izgubo

— uveljavljanje učinkovitejših sistemov nagrajevanja za doseganje večje storilnosti dela in družbene produktivnosti

Razen navedenih osnovnih usmeritev opredeljujejo v uvodu smernice še celo vrsto potrebnih ukrepov in nalog predvsem s področja kadrovske politike, družbene samozasčite, sprejemanja srednjeročnih planov razvoja družbenih dejavnosti, urejanje delovnega časa v storitvenih, komunalnih dejavnostih s potrebami občanov in izvajanja programov izgradnje objektov iz samoprispevka II.

Gospodarstvo in industrija

Na področju gospodarstva smo zasledili v preteklem letu počasnejšo gospodarsko rast od predvidene. Vendar so bili

Nadaljevanje na 2. strani

Brezplačno

LETO V, št. 2 — januar 1977

dogovori

glasilo občinske konference SZDL Ljubljana—center

Lani je poteklo prvo leto uresničevanja srednjeročnega družbenega plana 1976/80. Ta plan se, od prejšnjih, razlikuje po tem, da smo ga sooblikovali praktično vsi. Prav tako smo ga vsi tudi sprejeli za svojega — skupno z vsemi njegovimi spremljajočimi dokumenti — družbenimi dogovori in samoupravnimi sporazumi, ki ta plan tako ali drugače dopolnjujejo ali usmerjajo njegovo izvajanje.

Cilje, navedene v planu, smo si torej skupno izoblikovali; prav tako smo se skupno dogovorili, katere naloge bo kdo izvršil, dogovorili smo se skupno tudi o načinih za izvedbo vseh nalog.

Že pred koncem lanskega leta smo pričeli z anizo izvedbe srednjeročnega družbenega plana, predvsem še njegovega sestavnega dela, programa za leto 1976. Te analize se sedaj, v letošnjem letu še nadaljujejo.

Nekaj pa je sedaj že očitno — pogostoma smo kršili prav tiste sporazume, ki smo jih skupno sprejeli. Tu pa si sedaj moramo iskreno zastaviti vprašanje: ali smo si plan postavili ne-realno, ali smo hoteli napraviti več, kot pa zmo-

Ko polagamo račune

remo — ali pa, in to je lahko še bolj boleče, smo si enostavno med seboj lagali češ, važno je, da sprejememo pač nek plan, delali bomo pa tako ali tako po svoje.

Tega ne navajam slučajno, pa tudi beseda laž ni preostra. Kar pogledamo: skozi vse leto smo izsiljevali višje cene svojih proizvodov, višali smo osebne dohodke in še kopico drugih nepravilnosti bi lahko naštel. Namreč, tudi če bi bilo vse to celo zakonito, smo si vendar obljubili, da se bomo držali nekih smernic, da bi tako zmanjšali nekatera očitna neskladja, prisotna tako med cenami posameznih proizvodov ali skupin proizvodov, pa tudi med osebnimi dohodki, kjer se zdaleč ni uresničeno tisto: za enako delo enako plačilo.

Do sedaj je tako obnašanje v stilu »kajme-brigajodrugik« bilo večinoma brez pomembnejših posledic. Letos pa bo ta praksa le malo drugačna. Tako, med drugim, panožni sindikalni sveti podrobno obravnavajo kršitelje družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov — nekateri so tudi že kandidati za sprejem pri družbenem pravobranilcu samoupravljanja.

Torej, sedaj je prišel že čas medsebojnega polaganja računov, saj to, da želijo določeni še vedno živeti na račun drugega, postaja le še stvar preteklosti.

Mišo Javornik

iz vsebine:

- Biti moramo pripravljeni str. 2
- S seje komiteja OK ZKS Ljubljana-Center str. 3
- Iz krajevnih skupnosti stran 4—5
- O štipendijski politiki str. 6

POPRAVEK

V prejšnji številki Dogovorov je na prvi strani v članku z naslovom: Zdravstveni dom Center dobiva lokacijo, nastala neljuba napaka, kjer bi moralo pisati v začetku drugega odstavka, da je občinska skupščina že sprejela odlok o uvedbi samoprispevka v znesku 1,5 odstotka (netto) osebnega dohodka — in ne brutto), kot je bilo pomotoma objavljeno!

UREDNIŠTVO

Biti moramo pripravljeni

Samopomoč in sosedstva pomoč je tako ob elementarnih nesrečah kot tudi ob morebitnem vojnem stanju izredno pomemben element reševanja človeških življenj in imovine, v prvih minutah izjemnega stanja pa celo najpomembnejše in tudi najučinkovitejše.

Mestni štab za civilno zaščito je pred nekaj dnevi ponovno izdal knjižico, v kateri je moč najti najnujnejše napotke, kako ravnati ob izrednih prilikah (potres, poplave, neurja, požar, bombni, nuklearni, kemični in drugi vojaški napadi). Podobna knjižica je bila že pred leti razdeljena prebivalcem Ljubljane, vendar pa je velika večina teh brošur že porazgubljenih, uničenih in podobno. Tako imamo sedaj pred seboj novo knjižico, ki bo vsem nam v marsikaterem primeru v neprecenljivo pomoč.

Vsi se še spominjamo, kako se je šestega maja lani zatresla zemlja v Furlaniji in Posočju. Učinek tega potresa pa smo še kako čutili tudi v našem mestu. Prav tako pa se, čeprav manj radi, spominjamo tudi našega ravnanja ob tej priložnosti. Nemalo prebivalcev, predvsem večjih stanovanjskih zgradb, se je brezglavo, po najbližji poti, prerivalo ven, na prosto. Ob tem je prihajalo do mnogih zapletljivih, celo poškodb, vendar takrat sam potres ni prizadel škoda in je bila večina nepravilnosti, k sreči, brez posledic.

Namen tega sestavka ni ustvarjati vzdušja napetosti ali vnašanja negotovosti — vendar pa moramo razumsko sprejeti dejstvo, da se zemeljska skorja še vedno ni umirila (to smo lahko opazili prav preteklo leto, ki mu pravijo kar leto

potresov, saj praktično ni bilo večjega zemeljskega predela, ki se ne bi vsaj enkrat stresel pod vplivom podzemeljskih sil); prav tako bi bilo iluzorno trditi, da ne bo več požarov, poplav, neurij in, čeprav si vojnih strahot nihče ne želi, lahko do njih še vedno pride; omenjena knjižica v zgoščen in poljudni obliki opozarja na predvidene nevarnosti in svetuje, kaj ob različnih nesrečah storiti, da bi se s kar najmanjšimi žrtvami omejile njih posledice in stanje normaliziralo.

Knjižica nosi naslov »PREBIVALCEM LJUBLJANE«, občinski in krajevni štabi civilne zaščite pa jo bodo razdelili po vseh gospodinjstvih.

Priporočamo slehernemu občanu, da se seznani z njeno vsebino, knjižica pa naj v vsakem stanovanju dobi svoje stalno mesto, da bo lahko vsak trenutek pri roki. MJ

- javna varnost, telefon številka 92
- poklicna gasilska brigada, telefon številka 93
- reševalci, telefon številka 94

V primeru nesreče bomo sporočili, kaj se je zgodilo in kje, število ponesrečenecv in njihovo stanje. Če nam telefon ni dosegljiv, bomo obvestili strokovne organe kako drugače, vendar čim hitreje.

Ob nevarnosti, ki bi ogrožala mesto in okolico, nas bo predpisanimi znaki opozarjala služba za obveščanje, javljanje in alarmiranje s sirenami.

1. Nevarnost zračnega napada — zavijajoč 60-sekundni zvok siren:

~~~~~

2. Nevarnost delovanja jedrskih, bioloških ali kemičnih sredstev — zavijajoč zvok siren 3-krat po 20 sekund s presledkom po 15 sekund:

~~~~~

3. Nevarnost naravne nesreče — enakomerni 20-sekundni zvok siren, podaljšani zavijajoč 20-sekundni in zaključni enakomerni 20-sekundni zvok siren:

~~~~~

4. Nevarnost požara — enakomerni zvok siren 3-krat po 20 sekund s presledkom po 15 sekund:

~~~~~

5. Prenehanje vseh nevarnosti — enakomerni 60-sekundni zvok siren:

~~~~~

Na znak nevarnosti zračnega napada pojdimo brez odlašanja v zaklonišče.

Na znak nevarnosti jedrske-biološke-kemične kontaminacije takoj nadenimo zaščitno masko in druga zaščitna sredstva in se umaknimo s kontaminiranega območja.

Na znak nevarnosti naravne nesreče se bomo umaknili na varen nezazidani prostor in če je le mogoče — na dvignjeno zemljišče.

Na znak nevarnosti požara bomo zapustili poslopje in se zavarovali pred dimom in vročino.

Čeprav še nismo v nevarnosti, razmislimo o naslednjem:

- poiščimo najvarnejša in najodpornjša mesta v stanovanju,
- oglejmo si najbližje zaklonišče z vhodi in izhodi,
- pregledajmo varovalne naprave na napeljavah in napravah ter njihovo delovanje,
- odstranimo s podstrešja vnetljivi material in navlako,
- reševalna oprema, ki jo hranimo na določenem mestu, naj bo vedno pripravljena,
- zapomnimo si, kje je najbližji telefon,
- seznanimo se z organizacijo civilne zaščite na našem območju,
- sestavimo seznam hišnih stanovalcev,
- pozanimajmo se, kje lahko zaprosimo za pomoč v stiski in kam se lahko zatečemo.

Na osnovah določil zakona o združenem delu

Nadaljevanje s 1. str.

ob koncu preteklega leta premiki, ki so pokazali, da bi ob vseh potrebnih prizadevanjih in stabilizacijskih ukrepih ter predvsem z doslednim izvajanjem le teh lahko pričakovali v letošnjem letu 4,1-odstotno rast družbenega proizvoda celotnega gospodarstva v občini. Na tako stopnjo rasti bodo vplivale predvsem predvidene oživitve prometa v trgovini na drobno in povečane aktivnosti zunanjetrgovinskih organizacij. Glede na zaostajanje produktivnosti dela v zadnjih letih se postavlja zahteva za doseganje najmanj 3-odstotne stopnje rasti v letošnjem letu, kar je pogoj za doseganje predvidene gospodarske rasti, kar pa bo spet moč doseči le z odločnimi stabilizacijskimi ukrepi ter ob zagotovilu, da bo zaposlenost resnično ostajala v okvirih s srednjeročnim planom sprejetih gibanj.

Ob takih določilih, ki jih zahtujejo smernice za področje gospodarstva naj zapišemo le, da bo uresničevanje le-teh zahtevalo ne le zunanje ukrepe in naloge, temveč predvsem boljše notranjo organiziranost v gospodarskih organizacijah, večjo delovno disciplino in zavest vsakega delovnega človeka ter dosledno izvajanje določil, sprejetih družbenih do-

govorov in sporazumov ter zakona o združenem delu.

Specifična lokacija ter deloma tudi urbanistična obeležja občine Center vsekakor omejujejo prostorske možnosti razvoja nekaterih panog industrije v naši občini, kar pa ne pomeni, da bi poleg racionalizacije izkoriščanja obstoječih kapacitet ter usmeritve naložb v modernizacijo in avtomatizacijo tehnoloških postopkov, veljalo v letošnjem letu razmisliti tudi o možnostih investicij v nekatere nove panoge industrije oz. razširitve že obstoječih, kar bi vsekakor pripomglo k boljšemu gospodarskemu razvoju občine. Na področju gradbeništva bo zaradi velike razdrobljenosti in slabe medsebojne povezanosti potrebno, da temeljne organizacije združenega dela s tega področja preučijo svojo organiziranost in medsebojno povezanost tako v vertikalnem kot horizontalnem delovnem procesu, da bi racionalizirali obstoječe zmogljivosti in po-
boljšali kvaliteto del.

Pomembna trgovina

Nedvomno daje razvitost ter veliko število manjših trgovinskih organizacij v občini Center le-tej posebno obeležje, predvsem pa trgovina predstavlja pomembno vejo v gos-

podarstvu občine. Dosedanja razdrobljenost in neracionalnost organizacije je v preteklosti bila velikokrat vzrok slabšega poslovanja. Zato bo v letošnjem letu na področju trgovine ena od temeljnih nalog, pospeševanje medsebojne združevanja dela in sredstev vseh manjših trgovinskih organizacij z namenom, da bi poslovala racionalneje, bolj specializirano ter predvsem imele boljše organizacijske dele.

Za našega občana je predvsem pomembna dobra založenost trga tako, da bodo nalogi usmerjeni tudi v to in pa hitrejša prilagajanje proizvodnje zahtevam potrošnje. Da pa bo to možno, ne sme trgovina pozabiti na proizvodnjo, kateri mora bolj kot doslej zagotavljati pravočasno oskrbo s surovinami in reprodukcijskim materialom. Že dolgo časa je jasno, da je lahko naša trgovina uspešna na tujem tržišču le pod pogojem, če se bo organizirano, skupno z združevanjem dela in sredstev s proizvodnimi organizacijami, pojavljala v zunanjetrgovinski menjava. Tako bodo tudi letos osnovni nosilci predvidene realizacije izvoznih ciljev sestavljene organizacije združenega dela in druge večje organizacije.

Rešitev ni višanje cen

V preteklem letu smo beležili dokaj dobre rezultate poslovanja v gostinstvu in turizmu naše občine, kar pa je na žalost bolj posledica visokega porasta cen uslug, kakor kakš-

Zakon o poslovanju TOZD na področju prometa, storitev v prometu in ukrepih za preprečevanje kršitve enotnosti jugoslovanskega tržišča je zastavljen z namenom, da zaščiti potrošnika.

Organizacija združenega dela, ki skriva blago, omejuje ali ustavlja dobavo blaga, špekulira ali pa opravlja druga dejanja s katerimi povzroča pomanjkanje na tržišču, je po novem zakonu kaznovana.

Ceprav smo imeli že dosedaj v določeni meri podobne različne določbe, pa jih je marsikatera delovna organizacija izgrala, že zato, ker je bila kazen manjša od koristi.

Ceprav smo imeli že dosedaj v določeni meri podobne različne določbe, pa jih je marsikatera delovna organizacija izgrala, že zato, ker je bila kazen manjša od koristi. Sedaj je zakonodajalec v predlogu zapisal, da se lahko tako delovno organizacijo kaznuje tudi do milijon dinarjev kazni.

Ker povprečen kupec le težko ve, ali gre za izigravanje zakona ali ne, pač pa se večkrat sooča s prodajalci, ki so neljubezni in neustrežljivi, vsaj taki so v očeh kupca, je predvideno, da tudi na tem področju mora zavladati red v prihodnje. Čeprav samo z zakonom ni mogoče prisiliti prodajalcev, da bi bili prijazni, pa vendarle zakon poizkuša v določeni meri ščititi kupca. Za poslovodje neke prodajalne je predvidena kazen 500 dinarjev, če bi pozabil izpisati cene artikla, prav tako pa je razlog za izrek kazni tudi, če blagajničarka ne more ali noče najti pet par drobiža, ki bi jih morala vrniti. Trgovci morajo kupcu izdati račun, v kolikor pa to ne želi, in ga kupec prijavi, plača kazen 500 dinarjev. Prav tako morajo trgovci po novih zakonih ustreči kupcu, tudi če zahteva manjšo količino nekega proizvoda ali pa celotno količino. Le v izjemnih

Zaščitni potrošnik

primerih, ko bi zaradi tega lahko prihajalo do špekulacije oz. do motenj pri oskrbi prebivalstva, lahko trgovec tako željo zavrne. V posebnem odstavku zakon omejuje tudi problem razprodaj, kjer mora biti obvezno označena stalna in nova cena.

Mnogi so se jezili zaradi samih servisov, posebno še, ker so bili posamezni aparati za gospodinjstvo, televizorji in drugi električni aparati predolgo v popravilu, sedaj pa lahko kupec zahteva, da se mu vsi ti aparati zamenjajo ali popravijo v najkrajšem roku. Prav tako ima pravico zahtevati, da se mu vrne vložen denar in to celo po izteku garancije.

Lahko pričakujemo, da bodo spremembe tudi pri ne-redu, ki vlada na tržišču avtomobilov. Proizvajalce avtomobilov oz. posredniki v trgovinah se morajo držati pogodbenega roka dobave, če pa je bilo vozilo vplačano že pred dobavo, so dolžni dati tudi običajne obresti, saj so ta denar uporabljali kot obratni kapital. Enako velja tudi za trgovino s pohištvo.

Novi zakon pa predvideva tudi večje sodelovanje in vpliv potrošnikov ter članov pri gradnji trgovskih objektov. Krajevne skupnosti in potrošniški sveti naj bi dajali predloge o lokaciji, delovnem času in vrsti storitev, ki naj bi jih novo zgrajena trgovina opravljala.

Ceprav je težko pričakovati, da bi v vsakdanjem življenju vse te predpise dosledno izvajali, pa nov zakon vsekakor daje potrošniku mnogo več pravic, seveda pa tudi neka dolžnost, kot jih je imel dosedaj. Dokončno besedilo zakona — nekatera področja bo urejeval tudi republiški zakon, bo morda celo nekoliko spremenjeno, saj so že sedaj številne pripombe na osnutek tega zakona, vendar bo kljub vsemu obveljala v njem misel, da je potrošnika treba bolj zaščititi, kot je bil dosedaj.

čini Center dve področji: trgovina in obrt, kar smo tudi zapisali v zadnji številki Dogovorov.

Nedvomno bo potrebno reševati problematiko na področju drobnega gospodarstva na novih osnovah. Spremeniti se bo moral odnos do organizacij združenega dela s tega področja, tako v družbenem kot zasebnem sektorju.

Glede na potrebo po kompleksnem poznavanju omenjene problematike se že pripravljajo posebna analiza, ki bo razen smernic lahko dobra podlaga za reševanje nekaterih problemov.

Vsekakor pa bo vsa podpora nudena tistim dejavnostim s področja drobnega gospodarstva, katerih dejavnost še vedno zaostaja za potrebami, predvsem so to storitvene dejavnosti.

Ob koncu prvega dela naše sestavke o smernicah za uresničevanje srednjeročnega družbenega plana občine Ljubljana Center za obdobje 1976—1980 v letu 1977 je potrebno zapisati, da bo spremljal izvajanje s smernicami postavljene naloge izvršni svet občinske skupščine.

Delegati občinske skupščine bodo o dokončnem sprejemu in potrditvi predloženega predloga smernic razpravljali na sejah vseh treh skupščinskih zborov, v začetku februarja.

V naslednji številki Dogovorov bomo prikazali najpomembnejše usmeritve, ki so začetane s smernicami s področja družbenih dejavnosti.

ARTUR BOROJE